

Uzasadnienie postanowienia z 14 marca 2023 r.

Powód w pkt 3 i 4 pozwu zgłosił żądania zobowiązania pozwanego do udzielenia określonych informacji dotyczących jego przychodów oraz udostępnienia dokumentacji obejmującej te przychody – za okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2020 r. W uzasadnieniu tych żądań powód powołał się na art. 48 ust. o z.z. (str. 78 pozwu i nast.) odnosząc żądania do obu zgłoszonych roszczeń o zapłatę.

W ocenie sądu wyrażonej także w uzasadnieniu wyroku w kontekście aktualnie obowiązujących regulacji art. 48 ust. o z.z. oraz art. 80 ust pr. aut. i przepisów regulujących postępowanie w spawach własności intelektualnej w szczególności art. 479¹⁰⁶ i nast. oraz 479¹¹² i nast. k.p.c. należy wyraźnie odróżnić instytucje materialnoprawne od procesowych.

Pomijając prezentowane w komentarzach analizy w ujęciu historycznym sąd stoi na stanowisku, że prawo do informacji oraz udostępnienia dokumentów określone w art. 48 ust. o z.z. stanowi materialnoprawne roszczenie o z.z. i odnosi się tylko do informacji o dokumentów niezbędnych do określenia wysokości wynagrodzeń i opłat, do dochodzenia których uprawniona jest o z.z. (np. art. 70 ust. ¹ ust. pr .aut.) Nie odnosi się w żadnym razie do informacji i dokumentów związanych z roszczeniami wynikającym z naruszenia praw podmiotowych tj. roszczeń z art. 79 pr. aut. Kwestię charakteru roszczeń informacyjnych oraz zobowiązujących do wydania dokumentów (środków dowodowych) związanych z naruszeniem praw wyłącznych przesądziła ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmiennie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która w ramach wprowadzanego postępowania odrębnego w sprawach własności intelektualnej unormowała wezwanie do udzielenia informacji oraz wezwanie do wydania lub wyjawienia środka dowodowego jako instytucje stricte procesowe powiązane z dochodzeniem roszczeń wynikających z naruszenia praw własności intelektualnej. Wykładnia systemowa art. 48 ust. o z.z. oraz art. 479¹⁰⁶ i art. 479¹¹² nakazuje te instytucje traktować rozłącznie. Art. 48 ust. o z.z. dotyczy relacji OZZ z użytkownikami, czyli podmiotów dokonujących eksploatacji praw (art. 3 ust. pkt 10 ust. o z.z.), natomiast przepisy art. 479¹⁰⁶ i art. 479^(112 k.p.c.) zamieszczone zostały w ustawie procesowej, a ich treść wskazuje na ścisłe powiązanie z naruszeniem praw własności intelektualnej.

Żądanie nakazania udzielania informacji oraz udostępnienia dokumentów w związku z żądaniem zapłaty wynagrodzenia przysługującego artystom wykonawcom z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów (art. 70 ust. ² ¹ pkt 3 w zw. z art. 70 ust. 3 ust. o pr. aut.) jest w ocenie sądu, w świetle przedstawionej wyżej dystynkcji, żądaniem o charakterze materialnoprawnym, którego podstawę stanowi art. 48 ust. o z.z. . Dlatego też o tym żądaniu sąd rozstrzygnął wyrokiem, a argumentacja została przedstawiona w stosownej części uzasadnienia wyroku.

Żądanie nakazania udzielenia informacji oraz wydania dokumentów w związku z żądaniem zapłaty odszkodowania z tytułu naruszenia praw do artystycznych wykonania na polu reemisji (art. 79 ust. 1 pkt 3. lit. b w z. z art. 21¹ ust. 1 pr aut. w zw. z art. 86 ust.1. pkt 1 lit c) pr. aut.), jak już wskazano ma charakter procesowy i podlega ocenie w kontekście przesłanek odpowiednio z art. 479¹⁰⁶ oraz art. 479¹¹³ k.p.c.

Instytucja wezwania do udzielenia informacji została uregulowana w Rozdziale 4 Działu IVg Tytułu VII Księgi Pierwszej Części Pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego. Stanowi ona implementację Dyrektywy 2004/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej z (Dz.Urz. UE.L.151, str. 45) (Dalej: Dyrektywa 2004/48/WE). Toteż wykładnia przepisów krajowych winna być dokonywana przez sąd w kontekście celów dyrektywy.

Przywołane regulacje pozwalają na wyodrębnienie następujących przesłanek pozytywnych wniosku o udzielenie informacji:

- 1) złożenie wniosku przez uprawnionego /art. 479¹¹³ k.p.c, art. 4 Dyrektywy 2004/48/WE/
- 2) wykazania w sposób wiarygodny (tj. uprawdopodobnienie) okoliczności wskazujących na naruszenie /art. 479¹¹³ k.p.c, art. 8 Dyrektywy 2004/48/WE/
- 3) skierowanie żądania wobec naruszcyciela, osoby która posiada dostęp do informacji określonych w art. 479¹¹³ k.p.c. lub podmiotu z katalogu określonego w art. 479¹¹⁴ k.p.c. (obowiązany) /art. 479¹¹² art. 479¹¹⁴ k.p.c, art. 8 ust.1. Dyrektywy 2004/48/WE/
- 4) dysponowanie przez obowiązanego żądanymi informacjami /art. 479¹¹⁶ pkt. 3) k.p.c, art. 8 ust.1. Dyrektywy 2004/48/WE/
- 5) niezbędność żądanych informacji do dochodzenia roszczenia tj. do określenia źródła lub zakresu naruszenia prawa wyłącznego, /art. 479¹¹⁶ pkt. 4) k.p.c, art. 8 ust.1. Dyrektywy 2004/48/WE/
- 6) zawieranie się żądanych informacji w katalogu określonym w art. 479¹¹⁵ k.p.c. /art. 479¹¹⁵ pkt. 4) k.p.c, art. 8 ust.2. Dyrektywy 2004/48/WE/

Kluczowym problemem okazała się legitymacja powoda do złożenia wniosku o udzielenie informacji oraz wykazanie w sposób wiarygodny okoliczności wskazujących na naruszenie.

Przepis art. 479¹¹³ k.p.c. jako podmiot legitymowany wskazuje uprawnionego. Pojęcie uprawnionego powinno być wykładane w świetle art. 4 Dyrektywy 2004/28/WE, który za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków i procedur naprawczych nakazuje uważać w Państwach Członkowskich m.in. organizacje zbiorowego zarządzenia prawami własności intelektualnej, które są uznane za uprawnione do reprezentowania właścicieli praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez przepisy odpowiedniego prawa i zgodnie z nim.

Oznacza to, że co do zasady OZZ może być uprawnionym do złożenia wniosku o wezwanie do udzielenia informacji, o ile przepisy krajowe wskazują, że OZZ jest uprawniona do reprezentowania twórców (wykonawców) w zakresie praw, których wezwanie do udzielenia informacji ma dotyczyć.

Sąd w tym miejscu odwołuje się do swojego stanowiska przedstawionego obszernie w uzasadnieniu wyroku co do legitymacji powoda w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych (zryczałtowanego odszkodowania). Z uwagi na zamieszczenie uzasadnienia wyroku w aktach sprawy sąd nie widzi potrzeby powtarzania argumentacji. Sąd podkreśla jedynie, że roszczenie odszkodowawcze z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ust. pr. aut. nie jest objęte rozszerzonym zarządzeniem OZZ (wynikającym z ustawy)¹, a podstawą uprawnienia OZZ do jego dochodzenia jest umowa z uprawnionym o zbiorowe zarządzenie. Powód w tym postępowaniu nie przedstawił ani twierdzeń, ani tym bardziej dowodów, co do zawarcia takich umów.

Kolejną przesłanką wezwania do udzielenia informacji jest wykazania w sposób wiarygodny okoliczności wskazujących na naruszenie /art. 479¹¹³ k.p.c, art. 8 Dyrektywy 2004/48/WE/. Pomijając szczegółowe rozważania co do standardu dowodowego „wykazania w sposób wiarygodny” może poprzestać na tym, że podmiot uprawniony domagający się udzielenia informacji winien co najmniej uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na naruszenie prawa wyłącznego. Powołany przepis jednoznacznie wskazuje na to, że okoliczności stanowiące o naruszeniu nie są przedmiotem jakiegokolwiek domniemania, w tym także domniemania z art. 5 §1 ust. o.z.z. Zdaniem sądu weryfikacja okoliczności świadczących o naruszeniu nie tylko na potrzeby merytorycznego rozstrzygnięcia o roszczeniu odszkodowawczym, ale także w związku z wnioskiem o zawiązanie do udzielenia informacji nie może mieć charakteru całkowicie abstrakcyjnego tj. winna odnosić się do konkretnych praw do artystycznych wykonań. Oczywiście z charakteru instytucji, jaką jest wniosek o wezwanie do udzielania informacji wynika, że uprawniony nie ma potrzeby wskazywać na wszystkie fakty naruszenia (zachowania obowiązane), gdyż o nich może

dowiedzieć się właśnie w ramach wykonania wezwania. Powinien jednak wskazać na konkretne prawa wyłączne (w aspekcie podmiotowym tj. przez oznaczenie uprawnionego i przedmiotowym przez oznaczenie utworu/ artystycznego wykonania) oraz uprawdopodobnić znane mu działania naruszydela w odniesieniu do konkretnego przedmiotu ochrony.

Powód w tym postępowaniu nie powołał się na konkretne przedmioty ochrony, ani tym bardziej nie wskazał na choćby niektóre zachowania pozwanego stanowiące naruszenie praw wyłącznych.

Powód nie wskazał, ani nie uprawdopodobnił, aby doszło do reemisji jakiegokolwiek artystycznego wykonania sprzed 24 maja 1994 r., które byłoby objęte repertuarem powoda. W związku z tym oddalił wniosek o nakazanie udzielenia informacji, nie badając kolejnych przesłanek zasadności wniosku.

Opierając się na podobnej argumentacji sąd oddalił wniosek o wydanie i wyjawienie środków dowodowych zawarty w pkt 4. pozwu. Przepis art. 479¹⁰⁶ k.p.c. odnoszący się do tej instytucji, jako główną przesłankę zasadności wniosku wskazuje uprawdopodobnienie roszczenia. Jak już wskazano powód nie uprawdopodobnił ani tego, że określone artystyczne wykonania pozostają w jego repertuarze, ani też, że doszło ze strony pozwanego do naruszenia praw wyłącznych wykonawców.

SSO Weronika Klawonn

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

1 Odmiennie Sad Najwyższy w wyroku z dnia 8 marca 2012 r. V CSK 102/11 oraz z dnia 27 lipca 2010 r. V CSK 458/09 (choć bez szerszego uzasadnienia)